

Kardeş zorbaliğının izi çocuklukta kalmıyor.

12 yaşında ölçüldü, 18 yaşında depresyon ve kendine zarar verme olasılığı yaklaşık iki kat yüksek çıktı.

Bowes ve ark. (2014), Pediatrics

Sınırı çizen şey tekrardır

Kardeş zorbalığını sıradan çatışmadan ayıran ölçüt, kavganın şiddeti değil tekrarlanmasıdır.

AYRIM

Ara sıra çıkan çatışma birçok kardeş ilişkisinde görülür. Zorbalık ise tekrarlayan ve zarar veren aile içi saldırganlık biçimidir.

HAFTALIK SIKLIK

Lancet Psychiatry derlemesi, kardeşlerin %40'a varan bölümünün her hafta kardeş zorbalığına maruz kaldığını bildiriyor.

GENİŞ TANIMLA

4.237 ergenlik dönemi gencinde %46 mağdur olduğunu, %36 kardeşine saldırganlık uyguladığını bildirdi.

Wolke ve ark. (2015), Lancet Psychiatry

Uzun süre zararsız sayıldı

Alan yazında kardeş zorbalığı, akran zorbalığının yanında uzun süre ikinci planda kaldı.

YAYGIN AMA GÖRÜNMEZ

Kardeş saldırganlığı yaygındır, ancak çoğu zaman zararsız sayılıp bir kenara konur.

İLGİ DENGESİZ

Akran zorbalığı için ikna edici kanıt birikirken kardeş zorbalığı belirgin biçimde daha az ilgi gördü.

EN SIK İKİ BİÇİM

Oysa kardeş ve akran zorbalığı, çocukluk boyunca en sık bildirilen iki şiddet biçimi olarak geçiyor.

Tucker ve ark. (2013), Pediatrics · Dantchev ve ark. (2019), Frontiers in Psychiatry

Ev ve okul birbirini besliyor

Kardeş zorbalığının ağırlığı çoğu zaman tek başına değil, okuldakiyle birleştğinde ortaya çıkıyor.

EV OKULA TAŞINIYOR

Kardeş zorbalığı, çocuğun akran zorbalığına karışma riskini de artırıyor.

GÜVENLİ YER KALMIYOR

Hem evde hem okulda mağdur olan çocukların zorbalıktan kaçabileceği güvenli bir yeri kalmıyor.

ETKİ BİRİKİYOR

İki ortamda birden mağdur olanlarda duygusal sorunlar, yalnız birinde mağdur olanlara göre çok daha yüksek bulundu.

Dantchev ve ark. (2019), Frontiers in Psychiatry · Wolke ve ark. (2015), Lancet Psychiatry

x2

12 yaşında sık kardeş zorbalığı bildiren çocuklarda, 18 yaşındaki ruhsal tanı olasılığı bildirmeyenlerin yaklaşık iki katı bulundu.

DEPRESYON

OR 2,16 · %95 GA 1,33 ile 3,51

KENDİNE ZARAR VERME

OR 2,56 · %95 GA 1,63 ile 4,02

ANKSİYETE

OR 1,83 · %95 GA 1,19 ile 2,81

OR olasılık oranı, %95 GA güven aralığıdır. Bu bir izlem çalışmasıdır: ilişki bildirir, nedensellik göstermez.

Bowes ve ark. (2014), Pediatrics

Yaygın kanı ve araştırma

YAYGIN KANI

ARAŞTIRMA NE BULDU

"Kardeş kavgası zararsızdır, kendiliğinden geçer."

Ulusal örnekleimde hafif düzeydeki kardeş saldırganlığı bile daha yüksek ruhsal sıkıntıyla ilişkili bulundu.

"Zarar gören yalnızca mağdur olan çocuktur."

Kardeşine zorbalık uygulayan çocuklarda da 18 yaşında psikotik bozukluk olasılığı yüksek bulundu.

"Etkisi çocuklukta kalır, büyüyünce biter."

24 yaşında bile intihar düşüncesi ve intihar amaçlı kendine zarar verme ile ilişki sürüyordu.

Tucker ve ark. (2013), *Pediatrics* · Dantchev ve ark. (2018), *Psychological Medicine* · Dantchev ve ark. (2019), *Frontiers in Psychiatry*

Risk nerede yoğunlaşıyor

AİLE SIRASI

İlk çocuk olmak ve büyük erkek kardeşe sahip olmak en güçlü yordayıcılar arasındaydı.

CİNSİYET

Erkek olmak, kardeş zorbalığıyla ilişkili en güçlü değişkenlerden biri olarak öne çıktı.

EBEVEYNLİK BİÇİMİ

Sert ebeveynlik riski artırdı, olumlu ebeveynlik ise koruyucu bulundu.

EV KOŞULLARI

Kalabalık aile ve maddi zorluk, daha yüksek kardeş saldırganlığı oranlarıyla ilişkiliydi.

Bunlar risk göstergesidir, kader değil: bir yordayıcının bulunması sonucu belirlemez.

Dantchev ve Wolke (2019), Developmental Psychology · Tippett ve Wolke (2015), Aggressive Behavior

Beş adım

- 1** Adını koyun: tekrarlayan ve zarar veren davranışı "kardeş kavgası" diye geçiştirmeyin.
- 2** Hekime söyleyin. Lancet Psychiatry derlemesi, sağlık profesyonellerinin kardeş zorbalığını doğrudan sormasını öneriyor.
- 3** Hakem değil arabulucu olun: arabuluculuk eğitimi alan ebeveynlerin çocukları çatışmayı daha yapıcı çözdü, daha sık uzlaştı.
- 4** Sert disiplini bırakın: sert ebeveynlik riski artırırken olumlu ebeveynlik koruyucu bulundu.
- 5** Okulla birlikte düşünün. Evdeki ve okuldaki zorbalık birlikte gidiyor, bu yüzden müdahale evde de başlamalı.

Wolke ve ark. (2015), Lancet Psychiatry · Smith ve Ross (2007), Child Development · Tippet ve Wolke (2015), Aggressive Behavior

Kaynaklar

Bowes L ve ark. (2014). Pediatrics 134(4):e1032. doi:10.1542/peds.2014-0832

Dantchev S ve ark. (2018). Psychological Medicine 48(14):2321.
doi:10.1017/S0033291717003841

Dantchev S ve ark. (2019). Frontiers in Psychiatry 10:651.
doi:10.3389/fpsy.2019.00651

Wolke D ve ark. (2015). Lancet Psychiatry 2(10):917. doi:10.1016/S2215-0366(15)00262-X

Tucker CJ ve ark. (2013). Pediatrics 132(1):79. doi:10.1542/peds.2012-3801

Tippett N, Wolke D (2015). Aggressive Behavior 41(1):14. doi:10.1002/ab.21557

Dantchev S, Wolke D (2019). Developmental Psychology 55(5):1059.
doi:10.1037/dev0000700

Smith J, Ross H (2007). Child Development 78(3):790. doi:10.1111/j.1467-8624.2007.01033.x

Ev, çocuğun kaçtığı yerdir.

*Kaçtığı yer de zorluyorsa, gidecek yer
kalmaz.*

Kendine zarar verme ya da intihar düşüncesi varsa: 112 • ALO 183

Dantchev ve ark. (2019), Frontiers in Psychiatry